

Staingylpen

2/2 · 2020

Sundregruppen och Sundre fågelstation

Styrelsen

Ordförande

Bimbi Ollberg, Burs

bimbiollberg@hotmail.com

0707-21 89 56

Vice ordförande

Lars Eriksson, Visby

lars.eriksson@gotland.se

0707-87 53 97

Sekreterare

Per Johan Ulfendahl,
Uppsala

perjohan.ulfendahl@

telia.com

0705-77 21 75

Kassör

Björn Lilja, Visby

lilja.b@telia.com

0705-31 95 86

Ledamot

Jens Bardtrum, Lärbro

bardtrum@hotmail.com

070-380 77 03

Ledamot

Juho Könönen, Grötlingbo

juhosamuli@yahoo.com

076-592 56 19

Ledamot

Fredrik Litsgård, Jönköping

fredrik.litsgard@hotmail.se

0761-75 03 04

Sundregruppen, 623 30 Burgsvik

E-post: info@sundrefagelstation.se

Hemsida: www.sundrefagelstation.se

Plusgiro: 45 97 36-5

Swish-nummer: 123 600 7579

Organisationsnummer: 834001-9515

Innehåll

Sundregruppen och Sundre fågelstation.....	2
Styrelsen	2
Föreningsinformation.....	4
Sundregruppens verksamhet hösten 2020.	5
Sundres första ringmärkta bergstajgasångare	19
Rapport från årsmötet 2020.....	20
Totaltabell 1976 -	22
Inbjudan till årsmöteshelg	27

En av otaliga soluppgångar genom åren i Sundre.

Ringmärkningen i Sundre socken startades i Skoge 1976 av Per-Göran Bentz. Under en följd av år bedrevs den bara under våarna, men från 1981 även på hösten vid Hoburgen. Verksamheten fick där sedan alltmer standardiserade former och sedan 1990 på hösten och 1999 på våren har märkningen bedrivits enbart vid Hoburgen och nästan uteslutande inom de standardiserade perioderna 25 april – 8 juni och 25 juli – 15 september. Fr.o.m. 2020 inleder vi vårens märkning den 18 april och har senhöstmärkning efter den 16 september t.o.m. början av november.

Bildmaterialet tillhör Sundregruppen, om inte fotografens namn specifikt nämns. Diagrammen har tagits fram av Johan Träff och Åsa Steinholtz.

Föreningsinformation.

2020 blev ett verkligen annorlunda år. Även Sundregruppen påverkades i sin verksamhet av Covid-19. Framförallt under våren fick vi pussla rätt mycket för att ha personal på plats, medan det under hösten framförallt märktes i uteblivna guidningar och betydligt färre besök. Men vi lyckades genomföra höstsäsongen och även extramärkningen under senhösten. TACK till alla som jobbade som märkare och assistenter! I detta nummer finns rapport från höstsäsongen 2020, en kort "minnesbild" från årsmöteshelgen i oktober, en presentation av stationens första märkta bergstajgasångare och en inbjudan till årsmöteshelg m.m. Mer info om verksamheten hittar du på vår hemsida som vår Web-master Lars Anmark sköter:

www.sundrefagelstation.se

Betala medlemsavgiften.

Medlemsavgifter inbetalas på föreningens **PlusGiro 45 97 36-5**. Medlemsavgiften för 2021 är **400** kronor för aktiva medlemmar och **100** kronor för stödmedlemmar. Då ingår en elektronisk version av Staingylpen. Vill du ha en papperskopia får du lägga till **50** kr. Om du är osäker på om du har betalat medlemsavgiften kan du kontakta kassören. Ditt medlemskap är viktigt!

Äntligen har vi tillgång till ett **Swish-konto**, vilket kommer att underlätta för gåvor till föreningen! Numret är **123 600 7579** – bara att testa! "Gåvoholken", som under massor av år hängt på bodväggen har snart tjänat ut i dagens mer och mer kontantlösa samhälle. För övrigt har den använts i höst av en talgoxe som övernattningsplats!

Delta i verksamheten.

För att delta i verksamheten kontaktar man Lasse (lars.eriksson@gotland.se eller 0707-87 53 97). Även om man aldrig har tidigare varit med vid ringmärkning kan man vara med, det finns erfaren personal på plats som kan lära dig hur man gör. En vecka i Sundre är ett ypperligt tillfälle att uppleva fåglar i både nät och fält – det finns gott om tid att skåda fågel efter att den standardiserade märkningen avslutats för dagen. Och fåglar finns det i regel gott om! Om man vill se när det är störst behov av hjälp kan man kolla bokningsläget på

<http://www.sundrefagelstation.se/bokning.html>

Pre-Covid-champagnefrukost i Sundre!

Hösten 2020 hade vi två mål, förutom att genomföra den standardiserade verksamheten.

Dels att delta i det tajgasångarprojekt som genomförs nationellt för att försöka komma fram till var de tusentals tajgasångare som numera ses i landet varje höst hör hemma rent geografiskt. Genom blod- och fjäderprov är det möjligt att få fram deras ursprung. Tyvärr visade sig att det krävs en utbildning via Jordbruksverket för alla märkare och assistenter för att hantera fjäder- eller blodprov, så tajgasångarprojektet är lagt på is för vår del. I höst spelade det egentligen ingen roll, vi fångade inte en enda.

Och dels slutligen en storsatsning från slutet av september till början av november för att försöka märka gråsiskor. De senaste årens (2017 och 2018) invasioner har ju även noterats på ön, men vi vet inte var dessa små grå kommer ifrån och vart de tar vägen. Märkning skedde alla helger i september och oktober och två helger i november (och några vardagar också). Det blev ingen större invasion i år, så det blev inte så många siskor, men en ändå betydligt fler än förra året. Och rassammansättningen överraskade.... Läs mer i höstrapporten.

Vi fick i år även en ny märkart för stationen, bergstajgasångare. Läs mer om denna östliga gäst på sidan 18.

I senaste Staingylpen efterlyste vi nya holkar. Den efterlysningen gav ett häftigt resultat. Lillis Lantz skänkte 6 holkar som nu är uppsatta runt norra delen av Hoburgsklippan, Fredrik Henriksson skänkte 13 starholkar som väntar på att sättas upp och Micke Schanow har satt upp 13 mesholkar, 2 starholkar och en knipholk i norra delen av Muskmyr. TACK!

God läslust och välkommen till Sundre och välkommen att stötta en viktig verksamhet!

Bimbi Ollberg/Ordförande

Sundregruppens verksamhet hösten 2020

Inledning

2020 blev ett sammantaget ett konstigt år vad gäller antal ringmärkta fåglar i Sundre. Under vårsäsongen fångades och märktes

18-24 april	549 fåglar
25 april – 8 juni	2600 fåglar (2019 - 3270 fåglar) + 26 i övrig märkning

Under höstsäsongen fångades och märktes

25 juli – 15 september	1932 fåglar (2019 – 1684 fåglar)
16 september – 8 november	3091 fåglar (2019 – 1151 fåglar)

Detta ger en totalsumma på 4532 märkta fåglar i den standardiserade märkningen (2019 blev det 4954 fåglar). Snittet för de senaste 10 åren (2010 - 2019) är 5004 fåglar. I totalsumman för året ingår inte kategorin "övrig märkning" (26 fåglar under våren och 3091 fåglar i samband med senhösten (efter 16 september). Sammanlagt märktes alltså totalt 8197 fåglar under hela året.

Totalt sett har det t.o.m. 2019 märkts drygt 260.000 fåglar i Sundre av 160 arter. Därutöver har 4 raser som varit eller kanske kommer att bli arter märkts ("rödsångare", sibirisk gransångare, brunsiska och snösiska). Syftet med verksamheten har länge varit att följa utvecklingen hos den s.k. tropiska flyttarna. Verksamheten har därför pågått under dessa arters huvudflyttperioder,

vårmärkningen från 25 april till 8 juni och höstmärkningen från 25 juli till 15 september. Fr.o.m. 2020 tidigarelades starten till den 18 april (ett femårigt projekt) för att utröna om teorin att vissa arter tidigarelagt sin flyttning stämmer. 549 fåglar märktes under den "extraveckan".

Grönfink befrias från nätet – en art som ev tidigarelagt sin vårflyttning

Verksamheten bygger helt på ideella krafter. Bemanningen i verksamheten under hösten löste sig efter många om och men. En del nya personer engagerade sig i vår verksamhet, vilket alltid är kul, men vi måste fortfarande konstatera att behovet av fler assistenter och även ringmärkare är stort.

Hösten i detalj

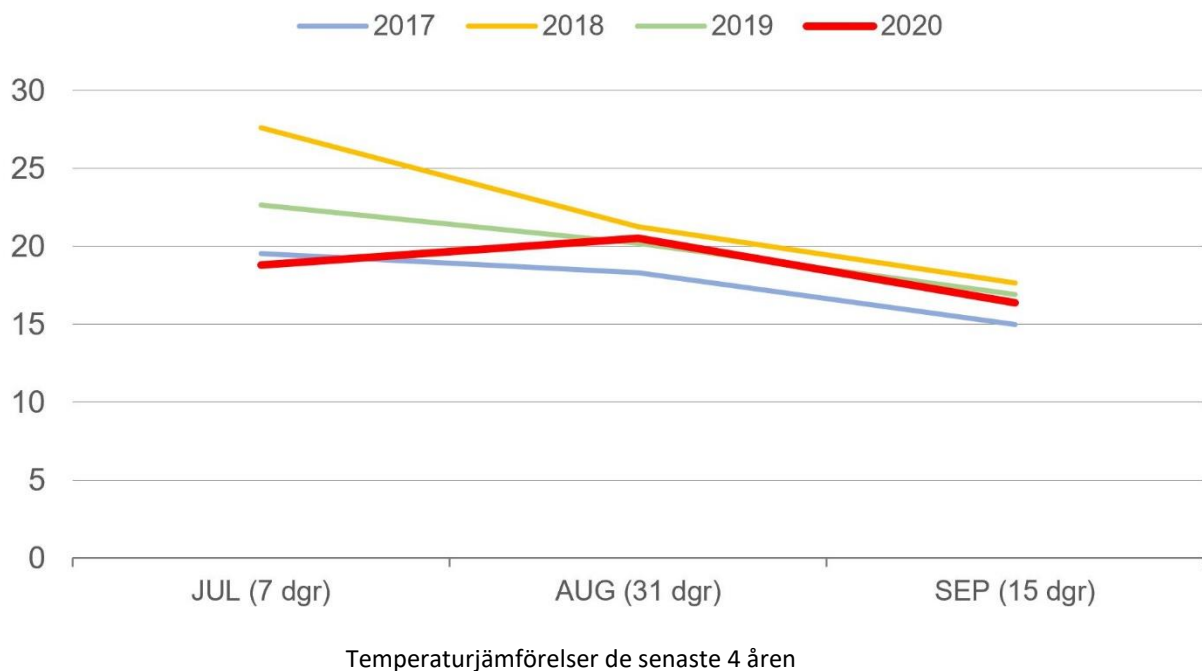
Hösten 2020 i Sundre kommer som sagt också att gå till historien som en svag höst, sett till antalet ringmärkta fåglar. Höstens totala märksiffra i den standardiserade märkningen blev 1932 fåglar, jämfört med toppåret 1990 då hela 5342 fåglar märktes under hösten (2019 blev det 1684 fåglar).

Efter två varma och torra somrar (2018 och 2019) var frågan givetvis hur fåglarna klarat av häckningen den här sommaren och om de senaste årens dåliga häckningsresultat inneburit att det var färre som gått till häckning. Omständigheterna gjorde att vi kanske inte fick nåt bra svar på dessa frågor. Det som föranledde att så pass få fåglar märktes i höst beror sannolikt på att höstens väder var extremt. Början av säsongen var det många bra sträcknätter med lugnt väder då fåglarna inte gick ner vid Hoburgen och senare delen av hösten var mycket blåsigt med sämre och t.o.m. usla fångstförhållanden.

Av udda märkarter kan nämnas en adult lundsångare, en art som vi fångar regelbundet på våren men inte så ofta på hösten och en busksångare, en art som i våras och under sommaren var lika vanlig som kärrensångaren på ön.

Många var dagarna då det blåste ganska friskt eller regnade och endast ett begränsat antal nät (eller inga nät under en begränsad tid på morgonen) kunde användas. Tre dagar fick verksamheten helt ställas in p.g.a. att det blåste för mycket och några dagar fick märkningen avbrytas långt innan kl. 10 pga regn. Den 15 september blåste det t.ex. full storm i nätområdet (>20 m/s) och det gick inte att stå rak, än mindre ha uppe några nät. Temperaturmässigt går väl den här hösten inte till historien som en varm höst, men jämfört med 2017-19 var det var en udda temperaturtopp i augusti.

Medeltemperatur per månadsperiod vid Hoburgen

Juli

Årets höstsäsong inleddes med svaga västliga vindar som varierade från obefintliga till friska. Temperaturmässigt var det ingen extremvärme, men långkalsonger behövdes sannerligen inte.

Endast 123 fåglar märktes (2019 blev det 224 fåglar) med lövsångare i topp (40) och ärtsångare som god tvåa (17) och något överraskande talgoxe som trea (12). Lundsångare tillhör de ovanligare märkarterna i Sundre, men en adult fågel fick en ny glänsande ring redan i början av säsongen (29 juli). I fält noterades hela 11 ägretthägrar den 28 juli, i övrigt var det en relativt raritetsfattig period.

Augusti

Augusti inleddes med fortsatt västliga vindar, nu svaga och med kortbyxväder. Den 18 augusti vände det hela och vindar från ost- och sydsektorn dominerade resten av månaden. Större delen av månaden var vindarna svaga men ökade i slutet av månaden till friska med ytterst få märkta fåglar som följde.

1 374 fåglar märktes (2019 blev det 1117 fåglar) under månaden, med lövsångare i topp (459), följd av ärtsångare (267) och svartvit flugsnappare (81). Två göktytor och en busksångare fångades och märktes. Halsbandsflugsnapparna överraskade och 53 ex märktes. Likaså var det glädjande att 3 höksångare märktes, medan förra årets stora överraskning, grönsångaren, var tillbaka på mer normala siffror (30 märkta).

I fält noterades ett antal rödglador (som mest 6 ex). Höstens första ängshök dök upp den 7 augusti vid Muskmyr och skulle följas av minst 4 ungfåglar (årets ängshökhäckningar på ön gav minst 13 flygga ungar, så sannolikt var dessa ungfåglar från ön) och 2 gamla honor. Den 23 observerades även en fjällpipare som flög över märkområdet och den 29 hela 4 av samma art. Ägretthägrarna fortsatte att dyka upp och sammanlagt sågs 8 stora vita hägrar under augusti. På Rivet stod som vanligt ett antal kaspiska trutar och glädjande nog rekordmånga rastande kentska tärnor (vissa dagar över 50 ex).

September

Perioden bestod av 3 dagar med svaga-måttliga vindar från ostsektorn och sen måttliga-friska sydvästvindar och standardsäsongen avslutades den 15 september med full storm (20-22 m/s!) så ingen märkning blev av den dagen.

Totalt märktes endast 444 fåglar (2019 blev det 343 fåglar), med lövsångare i topp (134), överraskande grå flugsnappare som god tvåa (43) och rödhake och svartvit flugsnappare delade tredjeplatsen (38).

Bland de intressantare märkarterna kan nämnas två mindre flugsnappare (normalt relativt fåtalig under vår höstsäsong). En ung stenfalk fångades och märktes den 5 september (stationens nionde).

I fält noterades ganska få intressanta arter: en ung stäpphök dök upp i Muskmyr den 9 september och en sista ägretthäger tog sikte på Öland den 11 september.

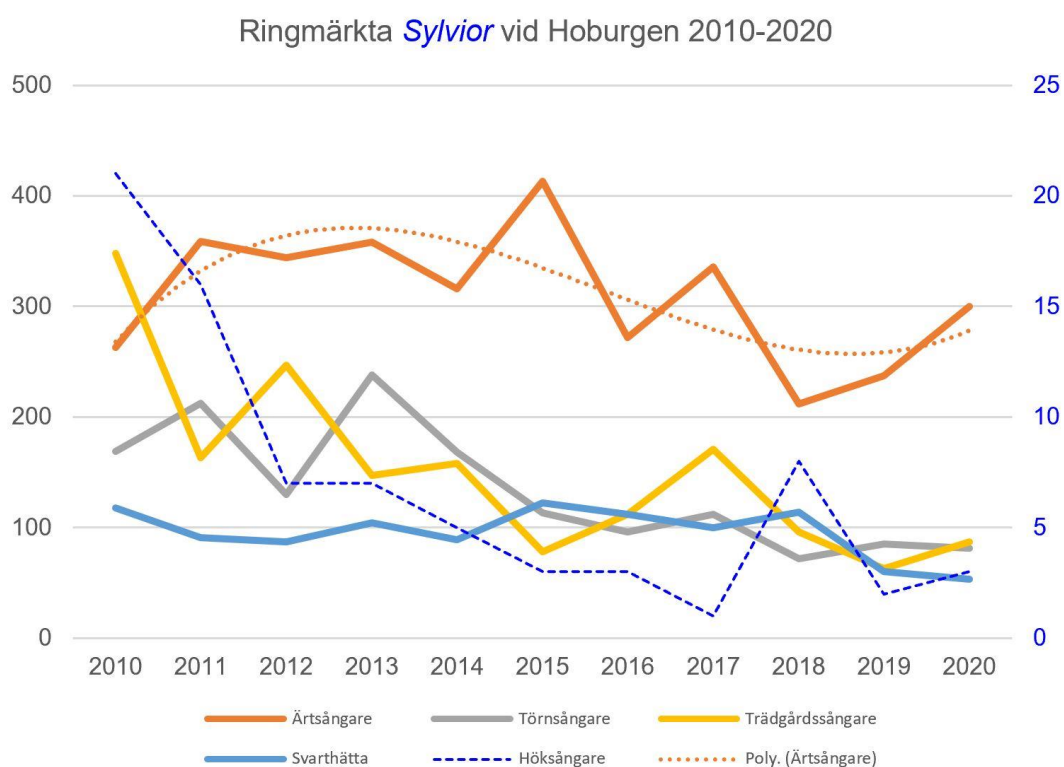
Sista veckans personal

Ringmärkning

Sylvia-sångarna är egentligen anledningen till att verksamheten överhuvudtaget existerar, De verkar ha haft det tufft även denna sommar. Alla våra traditionella sylvia-arter, förutom ärtsångaren, fångades i betydligt lägre antal än medel för de senaste 10 åren (se tabell nedan). Jämfört med medelfångsten i stort sett halverades antalet märkta! Ärtsångaren hade klarat sommaren lite bättre, 300 märkta jämfört med ett medel på 342. Höksångaren uteblev nästan helt och endast 3 ex märktes mot ett medel på 9. Det kan inte enbart vara ett resultat av få häckningar, snarare av väder och vind! Enbart i Sunde socken fanns det minst 5 kända revir med fåglar som gick till häckning! Nästa år skall de inventeras ordentligt.

Tabell 1: Jämförelse av ringmärkningsdata för sylvia-sångare höstarna 2010-2020

	2020	Medel 10-20	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Höksångare	3	9	1	8	1	3	3	15	7	7	16	21
Ärtsångare	300	341	237	212	336	272	413	316	358	344	358	263
Törnsångare	82	148	85	72	112	96	113	168	238	130	212	169
Trädgårdssångare	87	167	63	96	171	112	78	158	147	247	163	348
Svarthätta	53	94	60	114	100	112	122	89	104	87	91	118

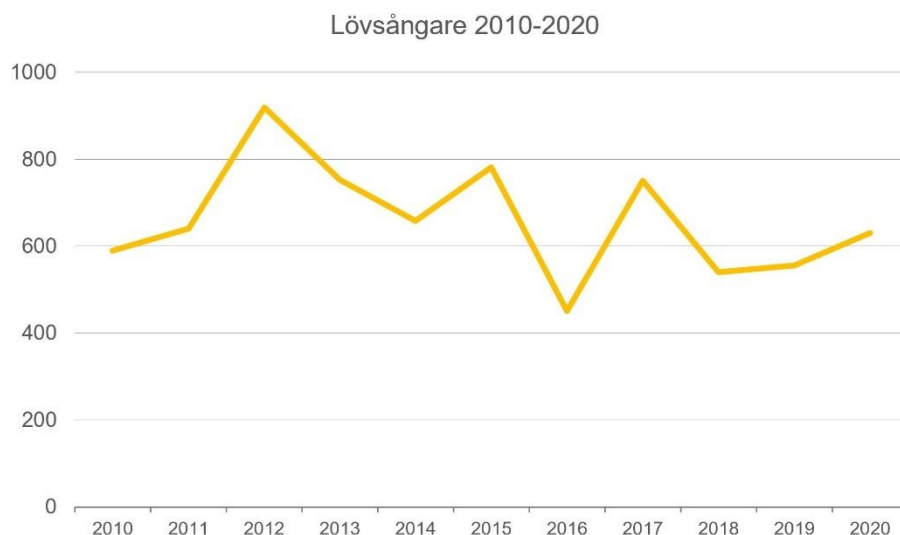

Höst-ärtsångare på väg mot Östafrika

Det verkar inte ha gått bättre med häckningen för phylloscopus-sångarna. Grönsångaren, som förra året märktes med nästan rekordantal, 83 ex, var tillbaka på mer normala (låga) siffror (34 märkta, jämfört med ett medel på 74 för de senaste 10 åren), men vår karaktärsart, lövsångaren, hade ett hyfsat år med 631 märkta, något fler än förra hösten (556), men medel för de senaste tio åren ligger på 727 och t.ex. 2012 märktes hela 919 ex).

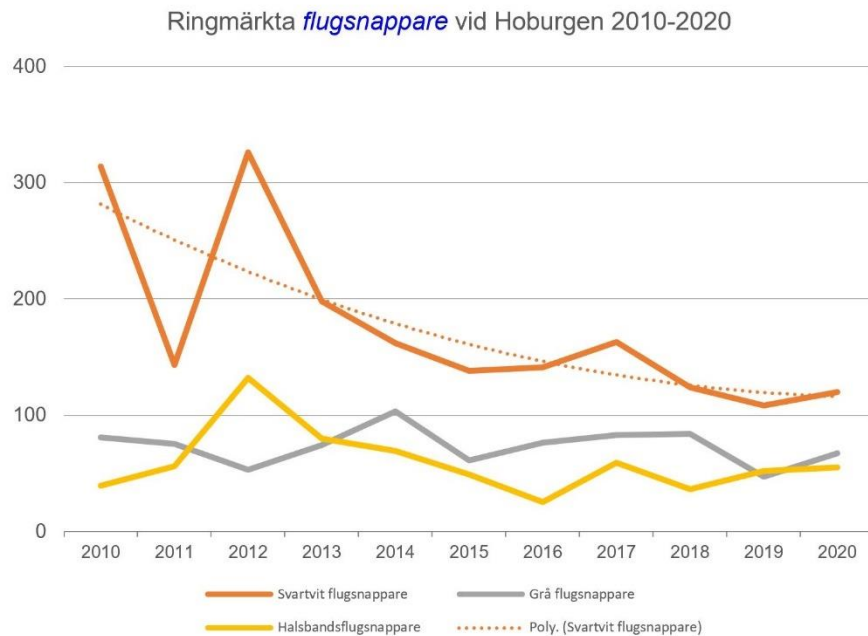

Adult lövsångare i höstas

Gransångaren är en art som ökat markant i fångsten i hela Sverige. Vi märker av det på våra rön, medan vi missar sträcket (som sker i slutet av september-oktober) och därför är gransångaren en raritet i höstfångsten (medel de senaste 10 åren är 2 ex!). 2 gransångare märktes även denna höst i den standardiserade märkningen. Även lundsångare är en raritet i fångsten på hösten och långt ifrån årlig. I år fångades en liten grön vingbandssångare, en adult fågel tidigt på säsongen.

För flugsnapparna blev resultatet varierande denna höst. På Gotland pågår flera projekt med holkmärkning av halsbandsflugsnappare och beskedet från dessa var att årets häckning gick något bättre än förra året, men långt ifrån bra. Halsbandsflugsnapparna anlände ovanligt tidigt, men gick till häckning vid normal tidpunkt. Därför förväntades ett något bättre resultat för Gotlands landskapsfågel i märkprotokollen än förra året, och numera normala 55 ex märktes under hösten (jämfört med förra årets 52 ex och endast 35 ex 2018), vilket ändå är bit under senaste årens medel (69).

Halsbandsflugsnapparvinge med olika mängd vitt. Arten är inte alltid enkel och tidigare fanns det även hybrider mellan arterna. Idag är hybrider extremt ovanliga på Gotland (mer än 10 år sedan någon fångades i Sundre). Den svartvita har nästan försvunnit som häckfågel på Gotland. På Öland förekommer hybridisering sällsynt, så visst är det tänkbart att ännu hitta någon hybrid i näten. "Våra" höst-svartvita lär ha ett östligt ursprung.

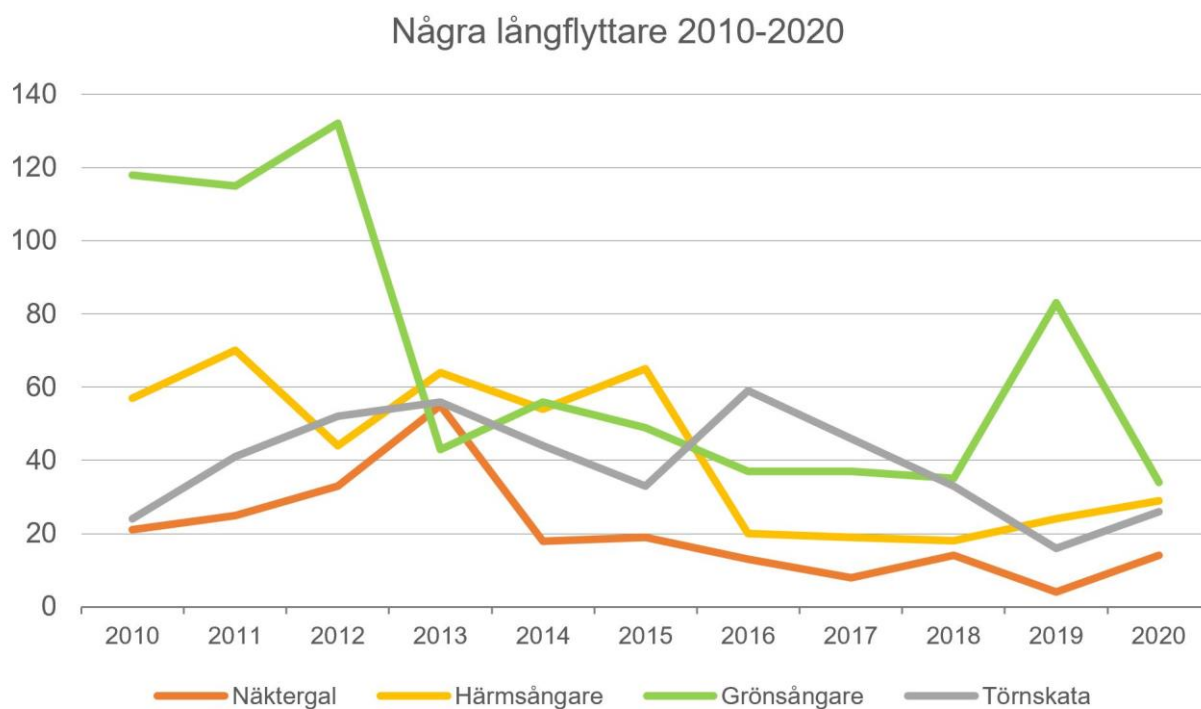
För den svartvita kusinen blev det också ett sämre år, med endast 120 märkta (2017 – 163 ex, 2018 – 124 ex, 2019 – 106 ex och medel hela 178 ex). Inga extremt långvingade svartvita fångades i höst heller (se diskussion i höstrapporten 2017).

För den större grå kusinen blev det ett något bättre år än förra året, 67 märkta (medel 71). Två mindre flugsnappare fångades, vilket är exakt snittet med medelfångsten (2.4). Fångsten av arten på våren har visserligen ökat totalt sett, men den är fortfarande en ovanlig höststart i näten (många av de som ses senare under hösten lär ha ett östligare ursprung). Förvånansvärt nog fångades ingen i samband med senhöst-märkningen.

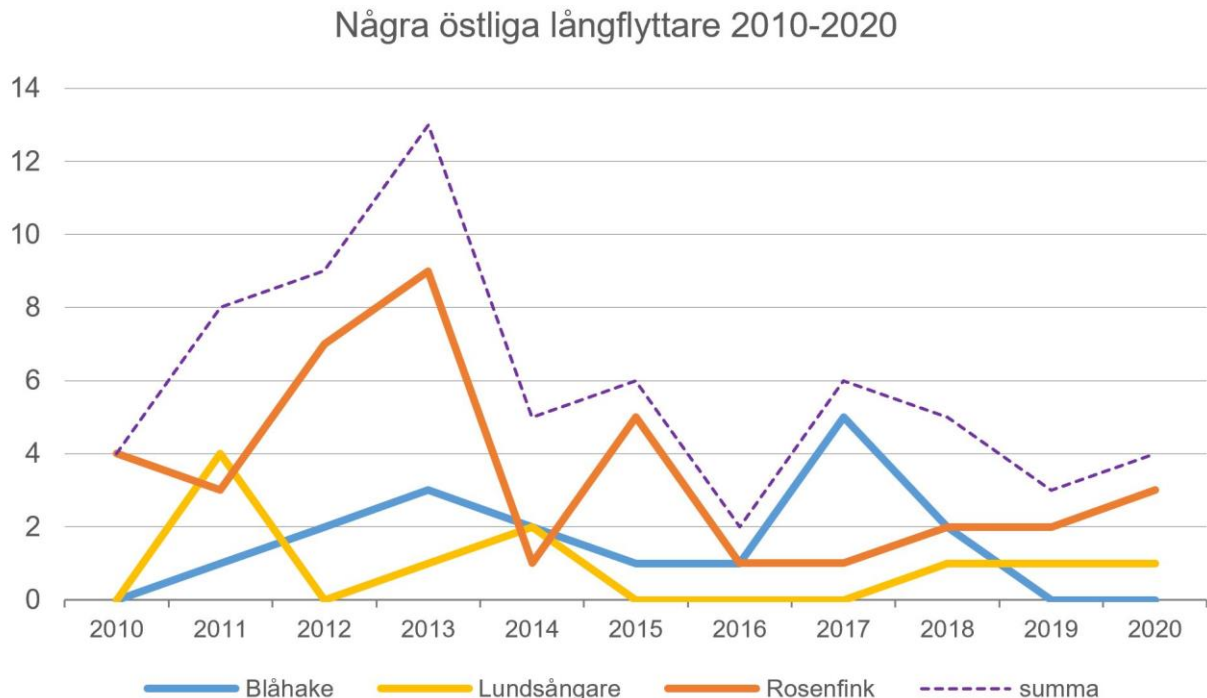
Tabell 2: Jämförelsedata av ringmärkningsdata för phylloscopus-sångare och flugsnappare höstarna 2010–2020

	2020	Medel 10-20	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Grönsångare	34	74	83	35	37	37	49	56	43	132	115	118
Gransångare	2	2.2	3	2	2	1	1	4	1	0	4	2
Lövsångare	631	727	556	540	751	451	782	658	753	919	640	590
Grå flugsnappare	67	71	25	84	83	76	61	103	74	53	75	81
Mindre flugsnappare	3	2.4	3	1	2	1	0	2	3	3	1	5
Halsbandsflugsnappare	55	69	52	36	59	25	49	69	80	132	56	40
Svartvit flugsnappare	120	193	106	124	163	141	138	162	198	326	143	313

I diagrammet nedan kan du se jämförelser i fångsten av några av våra mer långväga flyttfåglar. Den mest oroväckande tendensen har näktergalen, men vi får se vad de kommande tio åren visar.

För våra mer östliga långflyttare, som samtliga är fåtaliga i fångsten under hösten, är det blåhaken som har en klart vikande tendens. Vårens fångst var visserligen bättre än på många år, men håller blåhaken på att försvinna? Muntliga besked från artens häckningsområden och från fågelstationer i norr pekar tyvärr på en rejäl minskning.

Övrig märkning - senhöst

1988 gjordes senaste en storsatsning under senhösten då märkning pågick i stort sett dagligen från 16 september t.o.m. 30 oktober. Då hade man även nät i branten och fångade hela 8105 fåglar! Från 18 september till den 8 november i år gjordes en storsatsning på att försöka fånga bl.a. gråsiskor, framförallt under helgerna. 2017 och 2018 observerades och ringmärktes stora mängder gråsiskor i Sverige (och ett stort antal återfynd gjordes), men vi har ingen riktig koll på hur det ser ut på Gotland. Därför gjordes ett riktat försök med hjälp av inspelat lock, att fånga dessa vackra små grå. Förra året blev det bara 4 (!) märkta (3 av rasen flammea och en av rasen cabaret), men i år blev det betydligt fler. Det finns vissa svårigheter att rasbestämma gråsiskor. 82% av fåglarna rasbestämdes (förhoppningsvis rätt) och fördelningen överraskar. Den nordliga/östliga rasen flammea borde ju dominera, men det visade sig att det var den sydliga/västliga rasen cabaret som var vanligast:

Acanthis flammea (obestämd till ras)	61
Acanthis flammea flammea	138
Acanthis flammea cabaret	219
Acanthis flammea hornemanni	1

Dessutom fångades en riktigt stor krabat (vinge 83 mm) och funderingarna gick till den nordostliga rasen holboelli. Fågeln var färgmässigt ovanligt brun för att vara en flammea (som kan vara rätt långvingade). Mer forskning behövs kring raskomplexet!

En av alla bruna gråsiskor – *Acanthis (flammea) cabaret*

Ett 20-tal personer deltog i den här sena delen av Sundregruppens verksamhet. Tack till alla er!

Nätfångst i Sundre under senhösten innebär ju givetvis även chans/risk på udda fåglar i nät. Vädret var de flesta märkdagar med oss, svaga vindar och varmt, vilket innebar att hela 3091 fåglar märktes. De mest udda var stationens första bergstajgasångare den 2 oktober (bara att gratulera Leo till den fångsten! Läs mer om detta i en separat artikel), en brunsångare 30 oktober (stationens 8:e), en sidensvans den 8 november (stationens 9:e) och hela 10 dubbeltrastar (innan denna höst hade bara 21 dubbeltrastar märkts). Vanligaste fågeln var givetvis kungsfågel (1392 ex), men hela 119 taltrastar, 111 koltrastar 146 gärdsmygar och 66 trädkrypare överraskade i antal. Denna höst fångades inga östliga "vingbands"-ångare, tajga- eller kungsfågelsångare. Förra året blev det 3 tajga- och 2 kungsfågelsångare. Stationens nionde märkte stenfalk var givetvis också kul!

Efter avslutad höstmäkning den 8 november plockades näten ner och boden stängdes för vintern. Vi kommer att satsa på senhöstmärkning även nästa höst, så var beredd. Men glöm inte att boka in dig för standardsäsongen, den är ändå det primära.

Stationens nionde sidensvans

Stationens åttonde brunsångare

En udda färgad gärdssmyg – ”mocka-latte-smyg”

I samband med senhöstmärkningen användes lockläte för att fånga gråsiskor. En mycket effektiv metod för vissa arter (bl.a. siskor). Eventuellt kommer vi att utöka med någon art till kommande år. Förvånansvärt nog fångades inte en enda ärtsångare eller stjärtmes (den senare också en art där lockläte fungerar bra). Nästa höst planeras en organiserad fångst av pärl- och ev. hornuggla, två arter som är regelbundna i området (pärluggla vet vi väldigt lite om medan hornuggla observeras regelbundet i området). Mer om detta så småningom.

Tabell 3. Märkta fåglar under hösthelgerna:

Art	20.9	26-27.9	2-4.10	8-11.10	15-18.10	24-25.10	30-31.10	7-8.11	Total
Stenfalk	1								1
Sparvhök		1		1	1		1		4
Större hackspett		1		3		1			4
Trädpiplärka		1							1
Ängsplärka					1				1
Sidensvans								1	1
Gärdssmyg	3	3	20	55	48	9	6	2	146
Järnsparv		3	15	1	9				29
Rödhake	42	66	73	63	20	7	18	4	298
Koltrast		3	32	12	39	6	5	14	111
Björktrast			1		1			3	5
Taltrast	5	41	41	26	4	1			119
Rödvingetrast			1		11	1			13
Dubbeltrast			4	6					10
Gräshoppsångare	1								1

Sävsångare	1								1
Rörsångare	1								1
Trädgårdssångare	1	1							2
Svarthätta	7	2	2	8			1		20
Bergstajgasångare			1						1
Brunsångare							1		1
Gransångare	2	1	4	9	3				19
Lövsångare	3	1	2						6
Kungsfågel	131	281	232	435	224	31	60	14	1392
Svartvit flugsn.		1							1
Svartmes	9	5	8	78	9	35	5	11	158
Blåmes	3	2	17	10	2	52	14	16	116
Talgoxe			9	27	3	20	5	1	65
Trädkrypare		2	12	5	43	1	2	1	66
Bofink	1	4	8	14	6	2	1	4	40
Bergfink		1	1			3	1		6
Grönfink							1		1
Hämpling	1								1
Grönsiska			5	7	3				15
Gråsiska					61				61
Gråsiska flammea					63	87		15	165
Gråsiska cabaret			10	15	103	48		19	195
Snösiska					1				1
Domherre					4	2		3	9
Stenknäck							1		1
Gulsparv				2	1	2			5
Sävsparv						1			1
	212	417	499	781	587	365	121	109	3091

Återfynd och kontroller

Ett av syftena med ringmärkning är ju att märkta fåglar återupptäcks. Efter det som finns med i vårrapporten har vi fått besked om ett antal av våra fåglar som hittats/kontrollerats (några riktigt spännande återfynd!) och även fått uppgifter om fåglar som vi kontrollerat. Vi har även under hösten kontrollerat några främmande fåglar som vi fortfarande väntar på besked om från Ringmärkningscentralen. Några av halsbandsflugsnapparna vet vi hör hemma i de holkprojekt som Uppsala Universitet bedriver på södra Gotland eller är märkta hemma i Johan Träffs trädgård. Vanligtvis kontrollerar vi också ett antal blåmesar och talgoxar ur Uppsalaprojekten, men i år anlände forskarna för sent p.g.a. pandemin så ungarna hade hunnit lämna boet. De som jobbade med flugsnappare hann precis i tid för att märka ungarna.

Karta över alla återfynd

Återfynd av i Sundre märkta fåglar:

Det mest överraskande återfyndet är en **nattskärra (4630992)** som märktes i Sundre 5 maj 2019 som 2+k hane och som kontrollerades utanför Mönsterås i Småland den 9 juni i år (1 år och 35 dagar efter märkning och 184 km från märkplats). Ett högintressant återfynd som föranleder oss att fundera på en specialsatsning på just nattskärrefångst i Sundre.

En **törnsångare (1EZ56908)** som märktes i Sundre den 4 augusti 2019 kontrollerades av ringmärkare under vårflyttningen i år (30 maj) på Utklippan i Blekinge (300 dagar efter märkning och 184 km från märkplats).

En **gransångare (TY3935)** som märktes i Sundre den 28 april i år kontrollerades sju dagar senare på Landsorts fågelstation 204 km från märkplats).

En 2k **rödstjärthane (DC77813)** som märktes i Sundre 2 maj i år hittades död (drunknad) i Kuusalu Vald i Estland den 17 augusti i år (76 dagar efter märkningen och 514 km från

märkplats).

En annan **rödstjärt (DC77933)**, en 2k+ hona, som märktes i Sundre den 4 maj i år hittades nyligen död under en husgrund (!) i Färjestaden på Öland den 8 juni (35 dagar efter märkning och 108 km från märkplats)

En **lövsångare (DD89422)** som märktes i Sundre den 3 juni i år mötte sitt öde i en glastruta utanför Borlänge i Dalarna 2 dagar senare. På två dygn hade den flugit hela 429 km!

En **ärtsångare (DH53126)** som märktes i Sundre den 19 augusti i år kontrollerades 11 dagar senare (30 augusti) av ringmärkare på Ottenby fågelstation (133 km från märkplats).

En **kungsfågel (TY2616)** som märktes i Sundre den 20 september i samband med senhöstmärkningen i år kontrollerades av ringmärkare i Ölmstad, Småland 6 dagar senare (26 september) hela 254 km från märkplats.

Vi inväntar nu fler spännande återfynd av våra ringar!

Kontroller i Sundre av fåglar märkta någon annanstans:

Endast en av våra kontroller har vi hittills fått besked om, en **lövsångare (DB70639)**. Den var märkt som ungfågel på Getteröns fågelstation utanför Varberg den 8 augusti 2019 och kontrollerades i Sundre den 26 maj i år (296 dagar efter märkning och 357 km från märkplats).

Vi inväntar som sagt besked på flera kontroller som vi gjort under hösten och senhösten.

Slutord/tack

Sundregruppen är en ideell förening med många engagerade, men vi behöver bli fler! Att bedriva en fågelstation är kostsamt och föreningen är beroende av gåvor och bidrag från allmänheten och

andra. Ett sätt att stödja ringmärkningen vid Hoburgen är att bli stödmedlem i föreningen. Då erhåller man också föreningens tidskrift Staingylpen två gånger per år elektroniskt. Vill du ha den i pappersform går det också bra, men då får du lägga till minst 50 kronor på medlemsavgiften. Glöm inte att skriva namn och e-postadress på inbetalningen!

Välkommen med i verksamheten 2021!

Föreningen vill åter tacka Sundreborna Einar Johansson och Sune Jacobsson för god hjälp med det praktiska och rikta ett jättestort tack till familjen Reiland-Ståhlberg för att vi även den här hösten fått hyra deras "svinhus". Till våren måste vi hitta ett nytt boende som förhoppningsvis också kan vara mer permanent, detta eftersom vi inte kommer att kunna bo kvar i Skoge där vi huserat de senaste 8 åren.

Tack också till alla som stöttat föreningens ekonomi med stora eller små bidrag!

Slutligen - tack också till alla övriga som hjälpt till som märkare och assistenter under säsongen. Vi glädder oss åt flera nya ansikten i verksamheten och ser fram emot en ny vår. Om du är intresserad av att delta i vår, för det finns alltid plats för fler assistenter, hör av dig till Lasse Eriksson. Den 18 april börjar en ny säsong bland näten i Sundre, en vecka tidigare än normalt. Vi ser fram emot ett spännande år!

Glöm inte att du är välkommen till årsmötet 2021 på Holmhällar (26-28 mars). Det blir inte alls så tråkigt som det kanske låter... Kom och upplev södra Gotland i vårskrud, de första vårflyttarna, fin gemenskap och kom med dina idéer och tankar kring hur vi kan utveckla verksamheten! Givetvis är årsmöteshelgen helt beroende av vilka restriktioner som då råder med tanke på Corona-pandemin. Vi ställer om när det behövs, men verksamheten fortsätter!

Skådning ingår i möjligheterna.....

Bimbi Ollberg
Burs, Ammunde 417
623 49 Stånga, bimbiollberg@hotmail.com

Första ringmärkta bergstajgasångaren för Sundre fågelstation 2 oktober

För första gången fick Sundregruppen skriva PHHUM i märkprotokollet. Läs Leos beskrivning av fyndet:

Foto: Per Smitterberg

Första helgen i oktober var det dags för det uppskjutna årsmötet varvid några fastlänningar hade kommit ner redan på torsdagen för att sköta ringmärkningen på fredagsmorgonen. Vi åkte från Holmhäallar i mörkret för att sätta upp näten vid Hoburgsklippan och strax innan klockan 6 var allt iordningställt för fångst. Som väntat fångades en hel del kungsfåglar, såväl som några rödhakar, mesar och trastar (bl a en dubbeltrast som ju inte är så vanlig i märkningen). Tiden på året förde emellertid tankarna till arter av mer östligt ursprung men dessa verkade lysa med sin frånvaro.

Vid halv tio-tiden satt jag i boden när det kom in några påsar från en nätrunda, det pratades om tajgasångare men jag uppfattade inte vid tillfället om det rörde sig om fältobservation eller nätfångst, eller kanske man bara pratade om arten som en trolig besökare såhär års. Ur en av påsarna drog jag dock upp en liten phylloscopus-sångare, mer gråbrun än grön, och min allra första tanke var att vi här hade att göra med en sibirisk gransångare. Vid en närmare titt på fågeln, med ett grepp som visar mer än bara huvud, insåg jag att den ju hade vingband! Var detta alltså tajgasångaren det ryktades om? Nej, det är något som inte stämmer. Av de tiotalet tajgasångare jag hanterat tidigare, alla vid denna tid på året, har samtliga haft klara färger och tydliga kontraster; aktuell fågel visade, förutom lite gula toner under vingen, inget klart alls, vare sig gult, grönt eller rent vitt. Något främre vingband var det inte heller tal om, de mellersta täckarna var visserligen lite

ljusare i topparna men ännu mindre klar färg än det smutsvita bandet bildat av de i övrigt gråsvarta större täckarna. Jag bestämde mig där och då för att kalla den bergtajgasångare (*phylloscopus humei*) men ville för säkerhets skull konsultera såväl övriga fågelentusiaster i sällskapet som tillgänglig litteratur innan arten fastställdes - även om antalet observationer av bergtajgasångare i Sverige har ökat de senaste åren var det trots allt mitt första möte med densamma. Efter märkning och mätning följde såväl fotodokumentation som inspelning av locklätet (Lars Anmark var beredd när fågeln till sist släpptes).

Foto: Leo Larsson

Bergtajgasångaren häckar främst på hög höjd, i södra och centrala Asien (bl a Altaj- och Sajanbergen) och flyttar på hösten söderut, främst till ett område från Pakistan och norra Indien till Vietnam, men har även anträffats på arabiska halvön. I Sverige finns främst sena höstfynd men den har setts även på våren och lite tidigare på hösten. Totalt rör det sig om ett 100-tal fynd i landet, varav ca 15 på Gotland. Detta var den första av Sundregruppen ringmärkta individen och såvitt känt första observationen i Sundre socken.

Leo Larsson, Uppsala

Ett årsmöte med förhinder

Sundregruppens årsmöte var planerat till den 22-24 mars 2020 på Holmhällar. Sen slog ett virus till och mötet flyttades till den 5-7 juni, men viruset är segt och effektivt och satte även stopp för dom planerna. Tanken var att i samband med årsmötet i juni även göra en inventering av (och ringmärka) höksångarna i Sundre socken, men dom slapp både ringar och uppmärksamhet i år.

Efter långa diskussioner i styrelsen enades vi om att kalla till årsmöte i samband med den planerade traditionella hösthelgen på Holmhällar första helgen i oktober. Denna gång hann vi precis innan alla

nya restriktioner med reseförbud och begränsat antal deltagare i olika möten och evenemang slog till.

Årsmötet blev av och genomfördes lördagen den 2-4 oktober. 22 personer deltog under helgen i både ringmärkning, fågelskådning, bildvisning (av Lars och Fredrik Anmark och Juho Könönen), trevlig gemenskap och god mat. Resultatet av ringmärkningen den helgen hittar du i rapporten från senhösten ovan (bl.a. märktes stationens första bergstajgasångare).

Årsmötet fattade några intressanta beslut:

- * **Styrelsen omvaldes** (om det är ett intressant beslut eller inte får väl var och en avgöra). Vilka som sitter i styrelsen hittar du på sidan 3 i Staingylpen.

- * Likaså omvaldes revisorerna, medan det **i valberedningen skedde en förändring**. Charley Wiklund avtackades för sin tid och ersattes av Fredrik Anmark.

- * **Ekonomi fastställdes**. 2019 gav ett litet ekonomiskt underskott som dels berodde på nätinköp och deltagande i ringmärkarmötet i Umeå.

- * Många besökare har efterfrågat **möjligheten att Swisha gåvor till Sundregruppen** och årsmötet gav styrelsen i uppdrag att fixa ett Swish-konto innan vårsäsongen startar. Vilket nu är gjort!

- * **Boendefrågan aktualiserades** och styrelsen fick i uppdrag att försöka hitta ett nytt boende. (Samtal förs just nu med en annan markägare i socknen om ett mer permanent boende). Vårt nuvarande boende i Skoge har fungerat bra, men det har varit i minsta laget.

- * **De administrativa sysslorna** efter märkningen (dagsrapport, Facebook-rapportering m.m.) kommer att minska och förenklas.

- * Till våren kommer vi att gå ut med ett **informationsbrev till alla boende söder om Fidenäs** för att informera om verksamheten.

Mycket annat diskuterades och samtalades om, men styrelsen kommer till nästa årsmöte att komma med en del nya idéer kring hur vi kan utveckla vår verksamhet. För att vi vill och skall utveckla är klart. Tillsammans är vi idag drygt 100 medlemmar och det finns plats för fler!

Boendet i Skoge är nu ett minne blott

Tabell 4: Fåglar märkta i Sundre sedan starten 1976

Art	Totalt	Våren 2020	Hösten 2020	Övrig 2020	Totalt 2020
Svärta	1				
Bivränk	1				
Brun kärrhök	1				
Blå kärrhök	1				
Ängshök	1				
Duvhök	7				
Sparvhök	294	1	4	4	9
Ormvränk	1				
Fjällvränk	1				
Tornfalk	14				
Stenfalk	9			1	1
Lärkfalk	3				
Rapphöna	27				
Vattenrall	1				
Småfl. Sumphöna	1				
Kornknarr	5			1	1
Trana	1				
Strandskata	11				
Större strandpipare	20				
Ljungpipare	1				
Tofsvipa	15				
Småsnäppa	1				
Mosnäppa	7				
Kärrsnäppa	17				
Brushane	4				
Enkelbeckasin	4				
Morkulla	9				
Småspov	3				
Storspov	2				
Rödbena	14				
Skogssnäppa	4				
Grönbenä	29				
Drillsnäppa	6				
Roskarl	3				
Skrattmå	1				
Fiskmå	2				
Gråtrut	1				
Kentsk tärna	8				
Fisktärna	1				
Silvertärna	18				
Småtärna	1				
Skogsduva	3				
Ringduva	16	1			1
Turkduva	2				
Turturduva	2				

Gök	101	1	2		3
Dvärguv	1				
Hornuggla	23				
Jorduggla	1				
Pärluggla	2				
Nattskärre	43	3			3
Tornseglare	8				
Härfågel	2				
Göktyta	379	2	1		3
Spillkråka	1				
Större hackspett	214		5	5	10
Mindre hackspett	23				
Korttålräka	1				
Trädlärka	2				
Sånglärka	92	3			3
Backsvala	9				
Ladusvala	130	2	1		3
Hussvala	337				
Större piplärka	1				
Trädpiplärka	2 347	11	30	1	42
Ängspiplärka	185			1	1
Gulärka	36				
Forsärka	2				
Sädesärka	546	18			18
Sidensvans	9			1	1
Gärdsmyg	1 591	24		146	170
Järnsparv	1 390	4	11	29	44
Rödhake	23 648	493	51	290	834
Näktergal	2 266	14	14		28
Sydnäktergal	5				
Blåhake	651	21			21
Vitstrupig näktergal	1				
Svart rödstjört	42			1	1
Rödstjört	7 255	136	71	2	209
Buskskvätta	547	1	5		6
Svarthakad buskskvätta	1				
Stenskvätta	1 029	2	5		7
Ringtrast	12	1			
Koltrast	2 706	24	32	111	167
Björktrast	1 003	4	16	5	25
Taltrast	4 586	45	17	119	181
Rödvingetrast	696	14		13	27
Dubbeltrast	31			10	10
Gräshoppsångare	207		2	1	3
Flodsångare	13				
Vassångare	1				
Sävsångare	713	4	13	1	18
Fältsångare	1				
Busksångare	26	8	1		9
Kärrsångare	614	11	1		12

Rörsångare	731	6	1	1	8
Trastsångare	10				
Stäppsångare	6	1			1
Härmsångare	3 747	134	29		163
Rostsångare	2				
"Rödsångare"	5				
Sammetshätta	1				
Höksångare	999	10	3		13
Ärtsångare	16 850	362	300	1	663
Törnsångare	12 617	111	82		194
Trädgårdssångare	12 225	52	87	2	142
Svarthätta	7 825	81	53	20	154
Lundsångare	89	7	1		8
Nordsångare	1				
Kungsfågelsångare	10				
Tajgasångare	21				
Bergstajgsångare	1			1	1
Brunsångare	8			1	1
Bergssångare	1				
Grönsångare	2 911	5	34		39
Gransångare	2 264	181	2	19	202
Sibirisk gransångare	17	1			1
Lövsångare	66 126	1062	631	6	1 701
Kungsfågel	30 550	61	36	1392	1 489
Brandkronad kungsfågel	5	1			1
Grå flugsnappare	5 876	39	67		106
Mindre flugsnappare	441	12	3		15
Halsbandsflugsnappare	1 372	9	55		64
Svartvit flugsnappare	8 277	46	120	1	167
Sv x halsbandsflugsnappare	9				
Stjärtmes	416				
Svartmes	5 157		7	158	165
Blåmes	5 300	4	16	116	136
Talgoxe	4 831	3	40	65	108
Nötväcka	28				
Trädkrypare	830		3	66	69
Trädgårdsträdkrypare	1				
Pungmes	2				
Sommargylling	13				
Törnskata	3057	11	26		37
Svartpannad törnskata	1				
Varfågel	57				
Nötskrika	247	1			1
Skata	25				
Nötkråka	2				
Kaja	18				
Kråka	53			8	8
Korp	1				
Stare	1 967	2		5	7
Gråsparv	319				

Pilfink	324				
Bofink	2 138	23	3	41	67
Bergfink	463	2		6	8
Grönfink	1 217	12	6	1	19
Steglits	30				
Grönsiska	613	2	25	18	45
Hämpling	1 435	32	6	1	39
Gråsiska	342			199	199
"Brunsisika"	244			219	219
"Snösiska"	2			1	1
Bändelkorsnäbb	2				
Mindre korsnäbb	44		3		3
Rosenfink	1 051	9	3		12
Domherre	296			9	9
Stenknäck	130	8		1	9
Lappsparv	5				
Gulsparv	2 624	7	11	5	23
Ortolansparv	47				
Videsparv	10				
Dvärgsparv	4				
Sävsparv	382	5		3	8
Brokig kardinal	1				
Okänd	12				
Totalt	260 842	3 149	1 932	3091	8197

Nästa kontroll i Småland? Nattskärre – en ovanlig art i näten.

*SUNDREGRUPPEN VILL TILLÖNSKA ER ALLA EN FIN, OM
ÄN KANSKE ANNORLUNDA, JUL 2020 OCH ETT GOTT NYTT ÅR !
VAR RÄDD OM DIG SJÄLV OCH VARANDRA!*

VÅRSÄSONGEN 2021 inleds den 18 april! Boka in en vecka (eller mer) och upplev ett fantastiskt Gotland, en magisk socken, otaliga vackra och spännande fåglar och en fin gemenskap. Kan du inte vara med en hel vecka brukar det ändå lösa sig.

Hör av dig till Lasse Eriksson – lars.eriksson@gotland.se (eller via telefon 0707 – 87 53 97). Först till kvarn.....

Glöm inte din medlemsavgift!

Kallelse till årsmöte i Sundregruppen

Alla medlemmar i Sundregruppen kallas härmed till föreningens årsmöte blir lördag den **27 mars** klockan **16:00** på Holmhällar, Vamlingbo (om Covid-läget tillåter).

Inbjudan till årsmöteshelg.

Boka in helgen **26 - 28 mars** om du vill komma. Det går också bra att komma tidigare som vanligt, efter överenskommelse. Givetvis är hela evenemanget beroende av att Covid-läget tillåter resor och allmänna sammankomster.

Om Covid-19-situationen inte tillåter att vi möts eller förhindrar resor till ön, räknar vi med att hålla årsmötet helgen innan våravslutningen **4-6 juni**.

Pris för det hela är (troligtvis) **250** kronor per natt/person för logi och **100** kronor/person för mat (frukost - middag - frukost). Ev. kvällsmat på fredag och lunch lördag/söndag ansvarar var och en för.

För er som bara vill närvara vid middagen kostar det **75** kronor.

Du är jättevälkommen att delta - anmäl dig till Lars Eriksson (lars.eriksson@gotland.se) eller via telefon 0707- 875 397, senast **15 mars**.

Vi hoppas att se många av er till en trevlig helg!

Har du idéer eller tankar inför Sundregruppens framtida verksamhet, tveka inte att höra av dig till styrelsen.

Även i höst var det besöksrestriktioner i ringmärkningen. Vi hoppas vi slipper det i vår, men är beredda på restriktioner. I år var det besöksförbud i boden och i själva märkområdet för andra än personalen och begränsningar kring boendet. Håll koll på läget på vår Facebooksida!

TACK FÖR 2020 – VÄLKOMMEN TILL 2021 I SUNDRE!